

Десети годишен общественно-политически форум срещу корупцията
28 януари 2009 г.
Център за изследване на демокрацията

Изказване на г-н Димитър Бъчваров, Член на надзорния съвет,
Агенция за приватизация

Уважаеми дами и господа, Ваши Превъзходителства, уважаеми господин Пирински, господин Шентов! Действително сме изчел всички девет доклада, продукт на Центъра за изследване на демокрацията. С този също имах възможност да се запозная, за разлика от повечето присъстващи, предварително и с голямо удоволствие искам да споделя, че това е най-зрелият документ, който е и най-аналитичен, най-подреден, най-точен в своите оценки.

На фона на тази блестящо свършена работа – не се притеснявам да го кажа, тъй като вече не съм в управлението на тази група хора, които подготвят документа, крещи отсъствието на главните лица, отговорни за състоянието на България по отношение на корупцията днес. Не може да се обсъжда такъв доклад без министъра на вътрешните работи. Крещи с отсъствието си министърът на правосъдието. При други доклади, спомням си, когато присъстваше половината правителство, други правителства, присъстваше винаги ако не президентът, то поне вицепрезидентът на подобни обсъждания. Те пресрещаха своите отговорности на такива форуми. Не завиждам сега на г-н Пирински и на г-н Николай Василев, те просто няма как да поемат отговорности, които не чак до такава степен са техни.

Като казах, че докладът е един от най-добрите и препоръчвам на всички да го прочетат, поради малкото време искам да обърна внимание на две много показателни графики. Тази на стр. 60 за сивата икономика, забележете, най-ниските стойности по всички показатели на сивата икономика – и обективни, и субективни (в доклада е пояснено какво се има предвид) са 2006 година. Защо? Защото имаше обществени нагласи, че преминаваме в сфера на ред, порядък и европейски обществени отношения. Правителството за съжаление, а и не само то, всички власти в България пропиляха тези нагласи. И сивата икономика тръгна нагоре точно тогава, когато имаме безпрецедентно ниски корпоративни данъци. България има данъчен профил на офшорна зона, но не това е най-лошото, тя има характеристики на обществените отношения на офшорна зона. Тук ще си позволя единствената забележка към доклада: можеше много по-пълно да се отрази или да се изиска от преките институции, контролиращи важни процеси, отчет и данни за тяхната дейност. Ще дам само един пример във връзка с прането на пари. Би трябвало Бюрото за финансово разузнаване, а вече ДАНС да излиза с такъв публичен доклад всяка година за своята дейност. Знаете ли, в България годишно се сключват около сто много крупни сделки, всяка от които надхвърля 10 млн. евро. Тези сделки обхващат банкови трансакции, обхващат фирмено кредитиране на купувачите, което фирмено кредитиране отдалеч, от пръв поглед се вижда, предполага пране на пари. Надявам се, че банките и всички държавни институции по Закона за мерките срещу изпирането на пари са сигнализирали свои съмнения. Не знам за нито един случай на реализация. Не знам за нито една спряна такава сделка. Специално в приватизацията има драстични случаи на сезиране на тези органи и след това не се знае нищо по-нататък. Това е, разбира се, само един пример. Аз мисля, че има много такива.

Един предишен посланик на Съединените щати много ясно и кратко каза: прането на пари и корупцията са твърде големи и твърде видими. В София съществуват стотици магазини, които не са за да продават стоки, а да отчитат обороти. По българското Черноморие съществуват стотици хотели, които не посрещат гости, а перат пари. Нито един от тях не е закрит! На нито един магазин ревизията съвместно с органите срещу пране на пари не е реализирала никаква

санкция, поне ние тук не знаем. И накрая бих казал, в забележителното слово на госпожа Нанси Макълдауни, в началото тя зададе три риторични въпроса „Защо?“. Няма да ги повтарям, но към тях ще добавя един собствен въпрос „Защо?“. Защо в момента отсъстват най-важните министри от кабинета, които са отговорни за провала на европейското членство? Защо България е синоним именно на корупция? Независимо от успехите, които така честно са показани в този доклад, даже може би толерантно малко в аванс на фона на провалите.

Искам да завърша със следното: престъпление без наказание – това е целият доклад в три думи. Забележително заглавие! Но има нещо по-лошо от престъпление без наказание и това е, че всяко престъпление без наказание абсолютно задължително означава и наказание без престъпление. Наказани са всички хора, които спазват правилата от тези, които не ги спазват. Всички, които са изместени от даващите рушвети от заслужената позиция в житейското състезание, са наказани. Това го показват нашите деца, поне на хората от моето поколение. Те напускат България. Това го доказва, че в България няма нито една завършена магистрала заради спрени процедури. Наказани сме всички от спрените европейски фондове не за друго, а заради корупция – по-ясно от това, което е казано в доклада на Европейската комисия и в този доклад просто няма как да се изрази на книга!

Така че искрено се надявам, че не само в Съединените щати, в България предстоят промени, че сме изправени пред задължителната отговорност да извършим тези промени. Искрено вярвам, че България не е ендемично място за корупция, както каза Джефри Ван Орден. Искрено вярвам, че в тази зала присъстват волята, експертизата, желанието бързо да станат промените и оценката за България да бъде променена. Чест прави на всички магистрати, че са тук, защото за тяхната гилдия в този доклад са казани тежки думи; чест прави на всички политици, които също имат отговорност за сегашното негативно състояние, че са тук. Това дава основание за оптимизъм и се надявам, че с това чувство ще излезем от тази зала.